

יוסף זוסדי ורחל

נערך ויוצא לאור ע"י "הספדי יוסף זרחל" (בהשתתפות כולל "חוני המעל")
 העלון לע"ג אבי מורי ר' יוסף בר אסתר סויסה ז"ל שנלב"ע ביום י' סיון התשנ"ב
 ואימי מורתי רחל בת איזיה סויסה ע"ה שנלב"ע ביום כ"ז מרחשון התשע"ז

מתפלל

הדלקת נרות - 16:29
 צאת השבת - 17:23
 ר"ת: 17:54

הדלקת נרות בשבת הבאה 16:35

שאלה	תשובה
עמוד השחר:	5:40
זמן טלית:	5:47
זריחה:	6:41
צאת:	11:46
מנחה גדולה:	12:12
שקיעה:	16:52

"התנהגות בלילות תורה, ושגשג שבת" מספר "אירחות מרני"
 * אף על פי שהיה מרן זצוק"ל נוהג להחמיר במוצאי שבת כשיטת רבינו תם, והיה מוסר שיעור בעיר בני ברק במוצאי השבת מעט אחרי שיטת רבינו תם, והוצרך לצאת מביתו במכונית קודם צאת השבת לשיטת רבינו תם, ושאל את נהגו אם נוהג להחמיר כרבינו תם, והשיב לו שאינו נוהג כן, והיה בא לקחתו ונכנס למכונית קודם זמן צאת השבת לפי שיטת רבינו תם, והיה מבקש מהנהג שיפתח ויסגור עבורו את דלת המכונית, מפני חשש שמא תידלק ותכבה המנורה ברכב.

העלון לרפואת חמי וחמתי שלום בר שמחה ומרים בת רחל מנשה בר דוד וברוריה הרוצה להקדיש את העלון או חלקו בטל... 052-5079555

"כח הזיכרון"

יציאת מצרים היא אחד האירועים המופלאים בהיסטוריה האנושית. אך לא פחות מופלאה היא התופעה של עם קטן, שזוכר את עברו בן אלפי השנים בבהירות ובהירות. שנה שנה כולנו מסובים בליל הסדר ומספרים בפרטי פרטים את קורותיהם של אבותינו לפני כ- 3500 שנה. מה מאפשר את כח הזכרון המופלא הזה?

התשובה לכך טמונה בראש ובראשונה בפסוקים של פרשתנו: "והגדת לבנך ביום ההוא לאמור..." "למען תספר באזני בנך ובן בנך..." רק מסירה מדור לדור, רק מחויבות מוחלטת של הורים ומורים להעביר את הסיפור היהודי אל הדור הצעיר, אל הבנים - רק באלה המפתח לזיכרון ולהמשכיות הקיום. פילוסוף יהודי ידוע הגדיר את המחויבות הזאת ע"י המושג: "יצר המסירה היהודי".

כמו יצר הטבוע עמוק באדם, כך גם הרצון להעביר ולספר מלווה את העם היהודי בכל מקום ובכל זמן. לצערנו, דוקא בעשרות השנים האחרונות נחלשה נחישותו של חלק מהציבור לפעול בתחום זה. הנוער הישראלי הולך ומתרחק מידיעת ההיסטוריה היהודית, ומהכרת מורשת ישראל ותולדותיו. כתוצאה מכך חשוף הדור הצעיר לכובי התעמולה הערבית ולגישות אנטי-ציוניות, ואנטי יהודיות שמקורן בחוגים קיצוניים בישראל.

הובתנו העליונה היא לחזק שוב את ידיעת עברנו, לבצר את כח הזכרון הקולקטיבי שלנו, ולהתקשר לאבותינו הקדושים כי הם המפתח להמשך קיומנו בעתיד.

העלון לע"ג

זקני רבי שלמה בר סעדה פרץ ז"ל שנלב"ע ח' שבט ודודי רבי יוסף בר איזיה פרץ ז"ל שנלב"ע יא' שבט תשנ"ב.ה.

"תשעת סוחרי הזהב, והסוחר העשירי"

חנות הזהב הקטנה של חכם יוסף מזרחי הייתה פנינת חן של ממש. לא רק משום התכשיטים המעוצבים, מרהיבי העין, פרי ידיו האמונות, שגדשו את מדפי העץ הכהה - אלא בעיקר בשל אישיותו המיוחדת של בעליה, חכם יוסף. מסחר הזהב בקושטא הבירה היה נתון, באופן בלעדי כמעט, בידיהם של עשרה סוחרי זהב, כולם יהודים בני ברית.

חלק מן הסוחרים היו צורפים מומחים, שידעו להפיק מתחת ידיהם תכשיטים בעלי פיתוחים עדינים במיוחד, עוצרי נשימה. חלקם האחר של הסוחרים עסק בעיקר בייבוא תכשיטים נדירים במחירים מפתיעים.

כך או כך, סוחרים מוסלמים ששלחו ידם בתחום סחר הזהב הבינו עד מהרה כי חבל על זמנם המתבזבז לשווא. הסחר בזהב שייך ליהודים, ולהם בלבד.

אולם אם מאן דהוא סבור היה, כי עובדת יהדותם של הסוחרים תגרום להם להיות שרויים באחדות, אהבה ואחוזה, שלום ורעות - הרי שהמציאות הוכיחה את ההיפך.

בין תשעה מתוך עשרה סוחרי הזהב שררה תחרות תמידית, מתובלת בהשמצות הדדיות, ריב, קנאה ומדון, תככים ומזימות.

תשעה אמרנו - יען כי חכם יוסף מזרחי, צורף הזהב העשירי, לא היה שייך לכל זאת.

חכם יוסף היה איש תם וישר, ירא אלוקים וסר מרע, תלמיד חכם שתורתו אומנתו ומלאכתו עראי. מעולם לא נשמעה מפיו ולו מילה רעה אחת בגנותם של תשעת מתחריו. ההיפך הוא הנכון: לא פעם ולא פעמיים היה שולח את לקוחותיו להשיג רביד פלוני או עגיל אלמוני בחנותו של אחד מתשעת הסוחרים האחרים, שמשום מה אף פעם לא נהגו כמותו.

צדקותו של חכם יוסף לא הייתה בגדר סוד כמס, בין היתר משום שחכם יוסף קיים בעצמו מצוות "הוכח תוכיח את עמיתך", ומעת לעת, בבית הכנסת, בין מנחה לערבית, או בשוק העיר, היה קושר שיחה עם עמיתו ומוכיח אותם בלשון רכה על התנהגותם הנלוזה.

"חבל", היה שב ואומר. "אנשים אחים אנחנו. ואין אדם נוגע במוכן לחברו אפילו כמלוא נימה. מדוע תדברו איש בגנותו של רעהו?! האם לא מוטב כי תנהגו במסחרכם ביושר ובאמונה. באהבה ובשלום?"

סבור היה חכם יוסף כי דבריו יתקבלו על אזוניים קשובות. הוא לא ידע כי תאוות הממון עיוורה זה מכבר את עיניהם של תשעת סוחרי הזהב של קושטא. עד שהללו אינם מבחינים בין תכלת לכרתי. מבחינתם. כל האמצעים להשגת ממון כשרים ומבורכים. העיקר הוא שהפרוטה תהיה מצויה בכיסם. ולא בכיסו של אדם אחר.

על פניו נראה היה כי סוחרי הזהב נוחלים הצלחה בדרכם. שכן על אף ההשמצות ההדדיות, הפנו הסוחרים את עיקר כוחם ומרצם לעבר קהל לקוחותיהם.

הם עשו עושר ולא במשפט, רימו ושיקרו. העלו את שער הזהב בפתאומיות והפליגו בכזבים בשבח סחורתם.

רבים מן הלקוחות שלא ידעו לאמוד נכונה את מחירי הזהב ואת ערכם האמיתי של התכשיטים המוצעים להם - נפלו בפח ושילמו ממיטב כספם, ביותר ממחירי השוק.

הודעות מרכז "האי" פתוח בימים: א - ה פלא... 052-5079555

שיעורי לווין

לע"ג מרן הרב עובדיה יוסף זצוק"ל כל מוצאי שבת אפשר לצפות בשיעורי הרשב"צ ר' יצחק יוסף שליט"א בלוויין על מסך גדול בבית הכנסת אשר ב"שבט סופר"

העלון לרפואת והצלחת יוסי ביטון הבעלים של "אביזרי הגולן" וכל משפחתו ישלם ה' פעולו אמן

photo: netep & ornelici

"ולמען תספר באזני בנך וכן בנך"

יש לדקדק, מדוע אמר "באזני" בנך, והרי פשוט הדבר ששומעים דרך האזניים, ודי היה לומר "ולמען תספר לבנך"?

ויש לומר, שהכתוב בא לומר שכל אחד צריך לספר לפי כח השמיעה של בנו, דהיינו לפי בית הקיבוץ שלו, כפי שכלו והבנתו של כל אחד ואחד...

"ולמען תספר באזני בנך וכן בנך"

מעיר כאן בעל "פני מבין" - במסורה מצוייה פעמיים המלה "ולמען", "ולמען תספר באזני בנך וכן בנך", וכן "ולמען תאריכו ימים".

אפילו כאשר אדם כבר דאג לעצמו בנוגע ליהדות ויראת שמים, הרי עדיין מוטל עליו התפקיד לחנך את בניו ואת בני בניו ליהדות וליראת שמים. ולשם מלוי תפקיד זה מן ההכרח להאריך ימים, כדי שיוכל למלאו כראוי. בשביל "למען תספר באזני בנך וכן בנך", יש צורך ב"למען תאריכו ימים"...

"ולמען תספר באזני בנך וכן בנך"

מדוע רק במכת הארבה נקט בלשון "למען תספר באזני בנך וכן בנך"?

השיב על כך הגאון רבי יחזקאל אברמסקי זצ"ל - משום שבמכה זו נאמר: "ואחריו לא יהיה כן", אם כן כיצד ידעו הדורות הבאים טיבה של מכה זו? רק על ידי ש"תספר באזני בנך וכן בנך"...

"ולמען תספר באזני בנך וכן בנך את אשר התעללתי במצרים... וידעתם כי אני ה' "

סיים הכתוב במלים: "וידעתם כי אני ה' ". כי כאשר תספרו באזני בנך וכן בנך גדולתו יתברך שמו, ויתפרסם אלהותו יתברך שמו בעולם, על ידי זה תזכו שיקויים בכם: "וידעתם כי אני ה' " - שאתם בעצמכם תעלו מעלה מעלה, ותתקרבו לבורא יתברך.

"ויהי חושך אפלה בכל ארץ מצרים שלושת ימים"

אמרו רבותינו שחושך זה היה עבה כדינר, והיה דבר שאפשר היה למשושו ביד. וזה נגרם לא רק מפני שלא היה לא ירח ולא שמש, אלא גם ירד מן השמים ענן עבה וחשוך, ואף על פי שהדליקו הרבה נרות ואבוקות גדולות, כבר תיכף ומיד, כמו שקורה בבארות שהן עמוקות מאד, שאי אפשר כלל להדליק שם נרות, וכן בהרי חושך אין שם לא נר ולא אש, כי הם נכבים מיד. ואמר רבי אברהם אבן עזרא, כי באוקיינוס קורה לפעמים חושך עבה שאי אפשר להבחין בין יום ולילה, ובימינו אירע כזה ונחשך חמשה ימים. וכשפקד הקדוש ברוך הוא שיהיה חושך, בא השר של חושך יהודי שם חושך יותר ממה

שאמר הקדוש ברוך הוא, וזה לא נקרא שערך חלילה על דברי הקדוש ברוך הוא, אלא מפני שעונותיהם היו רבים, לכן הסכים הקדוש ברוך הוא לזה.

רבותינו אמרו: שבעה ימים של חושך היו, כיצד? - שלשה ימים הראשונים - מי שהיה יושב וביקש לעמוד - עומד, והעומד שביקש לישב - יושב. ועל אלו הימים נאמר: "ויהי חושך אפלה בכל ארץ מצרים שלשת ימים. לא ראו איש את אחיו". שלשה ימים אחרים - מי שהיה יושב, לא היה יכול לעמוד, והעומד אינו יכול לישב, ומי שהיה רבוץ אינו יכול לזקוף, ועליהן נאמר: "ולא קמו איש מתחתיו שלושת ימים". ובשלושת ימי אפלה נתן הקדוש ברוך הוא חן העם בעיני מצרים והשאיילים, שהיה ישראל נכנס לתוך בתיהם של מצרים והיו רואים שם כלי כסף וכלי זהב ושמלות, אם היו המצרים אומרים: אין לנו להשאיל לכם, היו ישראל אומרים להם: הרי הוא במקום פלוני.

באותה שעה היו המצרים אומרים: אילו היו אלו רוצים לשקר בנו, היו נוטלים אותם בימי החושך ולא היינו מרגישים, שהרי ראו אותם כבר, והיו המצרים משאילים להם, לקיים מה שנאמר: "ואחרי כן יצאו ברכוש גדול". וזהו שכתוב: "ולכל בני ישראל היה אור במושבותם", "בארץ גושן" לא נאמר אלא "במושבותם", שכל מקום שהיה יהודי נכנס היה אור נכנס ומאיר לו מה שבחביות ובתיבות ובמטמוניות, ועליהם נאמר: "נר לרגלי דבריך ואור לנתיבותי", הרי ששה ימים של חושך שהיה במצרים, והשביעי של חושך זה יום חושך של יום, שנאמר: "ויהי הענן והחושך ויאיר את הלילה". כך היה הקדוש ברוך הוא שולח ענן וחושך ומחשיך למצרים ומאיר לישראל כשם שעשה להם במצרים, ועל זה נאמר: "ה' אורי וישועי".

"כי אם מאן אתה לשלוח את עמי הנני מבא מוזר ארבה בשבולך"

יש להבין, מנין ידע משה רבינו על מכת הארבה, והרי לא מצינו שאמר לו הקדוש ברוך הוא שיכה אותם במכה זו?

ויש לומר, שהיו חקוקות על המטה דצ"ך עד"ש באח"ב. ובמלים אלו רמוזות בראשי תיבות העשר מכות. אבל לפי זה קשה, אם כך מדוע היוצר השם יתברך להודיעו המכות האחרונות? ולכן נראה לומר, שמשה רבינו הבין שצריכים לקבל את מכת הארבה, מכיון שהשם יתברך אמר לו "ולמען תספר", ודרך הוא לספר על מכת הארבה, שהרי גם במכת הארבה אצל יואל כתוב (יואל א, ג): "עליה לבניכם ספרו".

אמרות יוסף ורחל

"ידו בידו"
הגאון רבי אליעזר יאלס, שהיה אב בית הדין בפילדלפיה, נוהג היה לבוא מדי שנה לקראת הג הסוכות לחצי הרבי הקודם מליובאוויטש, רבי יוסף יצחק שניאורסון ז"ע. בביקורו זה היה הרבי נוהג להעניק לו, כמו למבוכרים נוספים, הרסים או מיץ אחר מארבעת המינים.
בשנת תש"י הגיע הרב יאלס בדרבנו אל הרבי, אולם הוא אחר משום מה לימן הקבוע להלוכה. הוא פנה אל הרבי בבקשה מיוחדת לקבל את ההרסים, כבכל שנה. הרבי היפנה אותו אל התנו ואמר: "גש אליו וטול ממנו הרסים, כי ידו בידו".
באותה שנה, ביי בשבט, נסתלק הרבי לגניזי מרומים, ואת מקומו החל ממלא התנו.

הלכות יוסף ורחל

הלכות קריאת שמע של ערבית

ההלכות מספר "הלכה ברורה" להרה"ג דוד יוסף שליט"א

מצות קריאת שמע של ערבית

א. מצות עשה מן התורה לקרוא קריאת שמע בכל יום בבוקר ובערב, שנאמר (דברים פרק ו' פסוק ז') "ודברת בם בשבתך בביתך ובלכתך בדרך ובשכבך ובקומך".

וצריך לקרוא פרשת "שמע ישראל" ופרשת "יהיה אם שמוע", וכן צריך לקרוא גם פרשת ציצית, כדי להזכיר יציאת מצרים בלילה.

תחלת זמן קריאת שמע של ערבית

ב. זמן קריאת שמע של ערבית מתחיל משעת "צאת הכוכבים", דהיינו בזמן שהוא בודאי לילה. ואם קרא קודם לכן לא יצא ידי חובתו, וצריך להזכיר ולקרוא קריאת שמע בלילה.

ואמנם לעיל (סימן רלג סעיף ד') נתבאר שמעיקר הדין אפשר להתפלל תפלת ערבית מבעוד יום אחר פלג המנחה, והיינו שקודם שמתפלל שמונה עשרה קורא קריאת שמע וברכותיה, מכל מקום צריך להזכיר ולקרוא קריאת שמע בלי ברכותיה בלילה אחר צאת הכוכבים, ואינו יוצא ידי חובה במה שקרא קריאת שמע מבעוד יום.

ואם הוא יום המעונן, ומסופק אם כבר הגיע זמן צאת הכוכבים, ימתין עד שיצא הספק מלבו ויקרא קריאת שמע בזמן שהוא בודאי צאת הכוכבים. וכן אם הוא זמן בין השמשות, ימתין עד שיהיה לילה ודאי ויקרא קריאת שמע.

וזמן צאת הכוכבים הוא כשנראים שלשה כוכבים קטנים. ומכל מקום אין צריך שיהיו אותם כוכבים מקובצים במקום אחד, ויש להקל לקרוא קריאת שמע כל שנראים שלשה כוכבים קטנים אפילו הם מפוזרים.

ומעיקר הדין כל שעברו שלש עשרה דקות וחצי אחר שנתכסית השמש מן העין נחשב הדבר לימן צאת הכוכבים, ויש לקרוא קריאת שמע של ערבית אחר זמן זה. (והיינו בדקות זמניות, וכמו שנתבאר לעיל בסימן רלג סעיף ו').

ולחלו (סעיף יט) יבואר, שלכתחלה צריך לקרוא קריאת שמע של ערבית מיד בתחלת זמנה, ואינו רשאי להתעכב, ולכן אף מי שנוהג להחמיר כשיטת רבינו תם לענין זמן צאת הכוכבים עד אחר שיעברו שעה וחמישית השעה (בשעות זמניות) מזמן שמתכסית השמש מן העין, נכון יותר שיקרא קריאת שמע של ערבית מיד אחר שעברו שלש עשרה וחצי דקות אחר שקיעת החמה. ומכל מקום נכון להחמיר שיהזור ויקרא קריאת שמע בכל יום אחר שיעברו שעה וחמישית השעה (בשעות זמניות) אחר שקיעת החמה.

ג. אם הציבור מקדימים להתפלל תפלת ערבית מבעוד יום אחר פלג המנחה, יתפלל עם הציבור מבעוד יום, ויקרא קריאת שמע בברכותיה, ולאחר מכן כשיגיע זמן צאת הכוכבים יחזור ויקרא קריאת שמע, ויכוין לצאת ידי חובת מצות קריאת שמע.

וטוב שקודם שיקרא קריאת שמע מבעוד יום יעשה תנאי ויאמר: אם הלכה כדברי האומרים שיוצאים ידי חובת מצות קריאת שמע של ערבית מבעוד יום אחר פלג המנחה, הריני מכוין לצאת ידי חובה בקריאה הראשונה שהיא עם ברכות קריאת שמע, ואם לאו הריני מכוין לצאת ידי חובה בקריאה השניה שהיא אחר צאת הכוכבים.

וכשחוזר וקורא קריאת שמע בלילה אחר שקרא מבעוד יום, קוראה בלי ברכותיה, וגם אינו מברך "אשר קדשנו במצותיו וצינונו על קריאת שמע".